

Ordinaziun d'energia dal chantun Grischun (OEG; DG 820.210)

Revisiun parziala

**Adattaziun da las cundiziuns da promoziun
per pumpas da chalur sin basa da l'aria e da l'aua
e per corporaziuns da chalur**

Rapport explicativ

Cuir, ils 08.07 2013

Cuntegn

I.	SITUAZIUN DA PARTENZA E SURVISTA DA LA REVISIUN.....	3
1.	La lescha e l'ordinaziun d'energia dal chantun Grischun	3
2.	Programs da promoziun per indrizs da la tecnica da chasa e per corporaziuns da chalur	3
3.	Motivs per ina revisiun parziala da l'ordinaziun d'energia	3
II.	ILS SINGULS PUNCTS DA REVISIUN	5
1.	Schlucclar las premissas da promoziun per corporaziuns da chalur	5
1.1.	Cundiziuns vertentas per promover corporaziuns da chalur	5
1.2.	Incumbensa Geisseler dals 13 da zercladur 2012 concernent la facilitaziun da las premissas per survegnir meds da promoziun per l'energia	5
1.3.	Resposta da la regenza dals 20 d'avust 2012 a l'incumbensa Geisseler	5
1.4.	Tractament da l'incumbensa Geisseler en il cussegl grond ils 25 d'october 2012	6
1.5.	Adattaziun proponida da las cundiziuns da promoziun	6
2.	Adattaziun da las cundiziuns per promover pumpas da chalur sin basa da l'aria e da l'aua.....	7
2.1.	Cundiziuns vertentas per promover pumpas da chalur	7
2.2.	Experientschas cun ils programs da promoziun per pumpas da chalur sin basa da l'aria e da l'aua ed adattaziun proponida da las cundiziuns da promoziun	7
3.	Actualisaziuns/adattaziuns redacziunalas	8
4.	Realisaziun dals puncts da revisiun	8
4.1.	Legislaziun efficazia e regulaziun adattada al stgalim.....	8
4.2.	Remartgas davart las singulas disposiziuns.....	8
III.	CONSEQUENZAS FINANZIALAS E PERSUNALAS	11

I. SITUAZIUN DA PARTENZA E SURVISTA DA LA REVISIUN

1. La lescha e l'ordinaziun d'energia dal chantun Grischun

La revisiun totala da la lescha d'energia dal chantun Grischun (LEG; DG 820.200) è entrada en vigur il 1. da schaner 2011. Las finamiras principalas da la nova LEG èn en spezial la reducziun dal basegn d'energia (*effizienz energetica*) e la substituziun da purtaders d'energia fossils tras energias regenerablas (*substituziun*). Ina pitga impurtanta furman en quest connex las mesiras da promoziun ch'èn vegnidas regladas da nov ed extendidas en cumparegliaziun cun il dretg vegl (cf. art. 18 ss. LEG). Ensemen cun la LEG è er vegnida messa en vigur il 1. da schaner 2011 la nova ordinaziun d'energia (OEG; DG 820.210) da la regenza.

2. Programs da promoziun per indrizz da la tecnica da chasa e per corporaziuns da chalur

L'art. 20 LEG resumescha ils programs da promoziun energetics per indrizz da la tecnica da chasa. Contribuziuns pon vegnir pajadas tant per *mesiras per augmentar l'effizienz energetica* sco er per *indrizz che produceschan energia or da purtaders d'energia regenerabla* (laina, sulegl, chalur da l'ambient e.u.v.). Cun l'art. 22 LEG è alura vegnida staffida la basa legala per conceder contribuziuns da promoziun, sche stgauraments electrics vegnan remplazzads tras *indrizz che produceschan energia sin basa da purtaders d'energia regenerabla*. Tant las contribuziuns tenor l'art. 22 LEG sco er quellas tenor l'art. 20 LEG pon vegnir pajadas mo per edifizis existents (per las mesiras da promoziun en cas da construcziuns novas cf. art. 18 ss. LEG).

Las premissas per conceder contribuziuns da promoziun tenor ils art. 20 e 22 LEG vegnan circumscriittas en ils art. 40 s. OEG. En spezial vegni precisà en la OEG, tge ch'è manegià cun las noziuns *mesiras per augmentar l'effizienz energetica* ed *indrizz che produceschan energia sin basa da purtaders d'energia regenerabla*. Ultra da quai vegnan explitgadas pli detagliadamain en l'art. 41 OEG las premissas per promover corporaziuns da chalur.

3. Motivs per ina revisiun parziala da l'ordinaziun d'energia

La regulaziun dals programs da promoziun tenor la LEG/OEG è sa cumprovada en la pratica. Quai vala er areguard ils indrizz da la tecnica da chasa ed areguard las corporaziuns da chalur. Però èsi sa mussà en quest connex ch'igl èn necessarias tschertas adattaziuns da las premissas da promoziun. Questa revisiun parziala da la OEG pertutga principalmain las cundiziuns da promoziun ch'èn statuidas en ils art. 40 s. OEG e prevesa las suandantas midadas parzialas:

- Partind da l'*incumbensa Geisseler dals 13 da zercladur 2012* propona la regenza da *schlucclar las premissas per promover corporaziuns da chalur* en tscherts puncts (cf. cifra II.1.).

- Las *premissas per promover pumpas da chalur sin basa da l'aria e da l'aua* duain vegnir adattadas, uschia ch'i vegnan promovids vinavant en l'avegnir mo quels indrizz ch'èn situads en lieus raschunaivels dal puntg da vista energetic (cf. cifra II.2.).

Ultra da quests dus puncts principals da la revisiun parziala duain vegnir fatgas differentas actualisaziuns en la OEG (cf. cifra II.3.).

II. ILS SINGULS PUNCTS DA REVISIUN

1. Schlucclar las premissas da promoziun per corporaziuns da chalur

1.1. Cundiziuns vertentas per promover corporaziuns da chalur

Tenor las disposiziuns vertentas po il chantun conceder contribuziuns finanzialas ad ina corporaziun da chalur cun ina prestaziun da stgaudar d'almain 70 kW, sche almain 75 pertschient da quella vegn cuvrida cun energia regenerabla (art. 41 al. 1 OEG). Sche la corporaziun da chalur vegn furnida cun chalur persa d'in stabiliment per arder ruments, sto la prestaziun da stgaudar vegnir cuvrida per almain 50 pertschient cun energia regenerabla (art. 41 al. 2 OEG). Decisiv per la calculaziun da la prestaziun da stgaudar è mo il consum da chalur d'edifizis existents. Sin fundament dal renviament explicit en l'art. 41 al. 1 OEG a las premissas da l'art. 40 OEG pon vegnir pajadas contribuziuns a corporaziuns da chalur mo, sch'ils mirs externs dals edifizis che vegnan colliads en la corporaziun da chalur adempleschan las premissas energeticas minimalas tenor l'art. 40 al. 4 OEG.

1.2. Incumbensa Geisseler dals 13 da zercladur 2012 concernent la facilitaziun da las premissas per survegnir meds da promoziun per l'energia

Ils 13 da zercladur 2012 ha il *deputà Geisseler* inoltrà ina incumbensa concernent la facilitaziun da las premissas per survegnir meds da promoziun per l'energia (cf. PCG 7-2011/2012, p. 1302). La regenza è vegnida incumbensada d'elavurar ina proposta per schlucclar l'art. 40 al. 4 OEG, il qual collia las contribuziuns da promoziun per indrizz da la tecnica da chasa cun la qualitat dals mirs externs da l'edifizis pertutgà. L'incumbensa Geisseler n'è betg limitada a las corporaziuns da chalur, mabain resguarda tut las mesiras che duain vegnir examinadas concernent lur dretg da vegnir promovidas tenor l'art. 40 OEG. Cun schlucclar l'art. 40 al. 4 OEG sco quai ch'igl è vegnì pretendì, duess la possessura u il possessur da la chasa survegnir la pussaivladad d'anticipar eventualas proximas sanaziuns da la tecnica da chasa subvenziunablas e da sanar en moda energetica ils mirs externs da l'edifizis pli tard ubain en etappas.

1.3. Resposta da la regenza dals 20 d'avust 2012 a l'incumbensa Geisseler

En sia resposta dals 20 d'avust 2012 (cf. PCG 2-2012/2013, p. 447 s.) ha la regenza constatà ch'en la pratica vegnian sanads ils mirs externs d'in edifizis ed ils indrizz da la tecnica da chasa il pli savens en etappas e ch'en vista a las disposiziuns vertentas saja correct ch'il dretg da survegnir contribuziuns da promoziun scrodia, sch'i vegnian renovads l'emprim mo ils indrizz da la tecnica da chasa e pir pli tard ils mirs externs da l'edifizis. Cun schlucclar l'art. 40 al. 4 OEG sco pretendì fissan en il futur subvenziunabels tut ils indrizz da la tecnica da chasa che tiran a niz energias regenerablas. La regenza ha però refusà da schlucclar las premissas da promoziun en moda uschè generala cun la suandanta argumentaziun:

- Per motivs energetics èsi raschunaivel da renovar l'emprim ils mirs exteriurs d'in edifizis e pir en in segund pass investir en energias regenerablas. Ultra da l'effect energetic ha quest proceder er savens avantatgs economics, cunquai che chasas che n'èn betg isoladas bain dovran dapli prestaziun da stgandar. Perquai n'èsi betg inditgà da dar impuls da promoziun per il proceder cuntrari che ha dischavantatgs energetics ed economics cun schlucclar las cundiziuns da promoziun.
- Sche l'art. 40 al. 4 OEG vegniss schlucà en il senn da l'incumbensa, vegniss augmentà il dumber annual d'indrizs subvenziunabels per var 1000 unitads. Ils meds da promoziun che importan actualmain 9 milliuns francs stuessan vegnir agiuntads cun ina summa da promoziun supplementara da bun 7 milliuns francs. Per elavurar las dumondas stuess alura vegnir stgaffida ina piazza supplementara.

La regenza ha dentant reconuschì il fatg ch'i vegnan chaschunadas situaziuns betg cuntentaivlas, sch'il dretg da survegnir contribuziuns da promoziun scroda il mument ch'ils mirs exteriurs da la chasa vegnan sanads suenter la renovaziun dals indrizs da la tecnica da chasa che stat en connex cun la realisaziun da corporaziuns da chalur. Quai perquai che bleras possessuras e blers possessurs d'ina chasa vulan sa colliar cun corporaziuns da chalur locala u cun in conduct da chalur a distanza. L'andament che vegn dictà d'insatgi auter engrevgescha u impedescha dentant la coordinaziun temporala cun las mesiras da sanaziun vi dals mirs exteriurs d'in edifizis. Perquai è la regenza sa declarada pronta d'acceptar l'incumbensa Geisseler en quest senn che las premissas da promoziun per corporaziuns da chalur duain vegnir schlucadas correspondentmain.

1.4. Tractament da l'incumbensa Geisseler en il cussegl grond ils 25 d'october 2012

Il cussegl grond ha tractà l'incumbensa Geisseler en la sessiun d'october 2012 ed ha concludì senza ulteriuras discussiuns d'acceptar l'intervenziun en il senn da las explicaziuns en scrit da la regenza (cf. PCG 2-2012/2013, p. 242 e 447 s.).

1.5. Adattaziun proponida da las cundiziuns da promoziun

Realisond la resposta da la regenza dals 20 d'avust 2012 prevesa l'adattaziun proponida da las premissas da promoziun per corporaziuns da chalur che las pretensiuns ch'èn statuidas en l'art. 40 al. 4 OEG per ils mirs exteriurs d'in edifizis na ston betg pli esser ademplidas en l'avegnir per survegnir contribuziuns da promoziun per corporaziuns da chalur. Effectivmain pon uschia vegnir sustegnids envers la situaziun dad oz supplementarmain ils suandants projects:

- Per la colliaziun d'in edifizis existent vi d'ina nova corporaziun da chalur pon vegnir concedids daners da promoziun, senza che las premissas da l'art. 40 al. 4 OEG ston esser ademplidas.
- Novs projects per corporaziuns da chalur survegnan contribuziuns da promoziun sin fundament da tut las surfatschas che retiran energia e ch'èn colliadas, independentmain dal fatg, sch'ils mirs exteriurs da l'edifizis che duai vegnir collià adempleschan las pretensiuns da l'art. 40 al. 4 OEG.

- Il medem vala er per amplificaziuns d'ina corporaziun da chalur, nua che las contribuziuns da promoziun pon vegnir pajadas sin fundament da l'entira surfatscha da l'edifizi che retira energia e che duai vegnir collià.

Nagin dretg da survegnir contribuziuns n'ha dentant vinavant la colliaziun d'in edifizi vi d'ina corporaziun da chalur existenta. Cuntrari als cas menziunads qua survart po en quest cas la possessura u il possessur decider sez il mument ch'ella u el vul far la colliaziun ed anticipar la sanaziun dals mirs exterius.

Er la colliaziun d'ina construcziun nova vi d'ina corporaziun da chalur na vegn vinavant betg subvenziunada.

2. Adattaziun da las cundiziuns per promover pumpas da chalur sin basa da l'aria e da l'aua

2.1. Cundiziuns vertentas per promover pumpas da chalur

Il chantun po pagar contribuziuns finanzialas a stgaudaments cun pumpas da chalur (art. 20 e 22 LEG en cumbinaziun cun l'art. 40 OEG) en dependenza da la qualitat energetica da l'edifizi pertutgà (art. 40 al. 4 OEG). Subvenziunabla è tant l'emprima installaziun sco er la substituziun d'in stgaudament cun pompa da chalur. Da princip vegnan promovids mo indrizz che correspundan al stadi il pli nov da la tecnica. Ils singuls indrizz ston ademplir il sigil da qualitat internaziunal da pumpas da chalur EHPA, ed il chantun po fixar pretensiuns e cundiziuns objectivas. En il dretg vertent n'èn percenter betg previsas pretensiuns u restricziuns areguard la posiziun da pumpas da chalur subvenziunablas.

2.2. Experientschas cun ils programs da promoziun per pumpas da chalur sin basa da l'aria e da l'aua ed adattaziun proponida da las cundiziuns da promoziun

En il passà èn vegnidas construidas adina dapli pumpas da chalur sin basa da l'aria e da l'aua en valladas autsituadas (per exempel en Engiadina), e sa basond sin las cundiziuns da promoziun actualas han las patronas ed ils patrons da construcziun pudì profitar da meds da promoziun respectiv. En regiuns pli autas ha la pompa da chalur sin basa da l'aria e da l'aua dentant ina cifra da lavur annuala fitg nauscha che na corresponda betg al stadi da la tecnica. Cun adattar las cundiziuns da promoziun duai vegnir garantì ch'en il futur na dettia pli nagins impuls da promoziun per tals indrizz ineffizients resp. che tals indrizz na vegnian betg pli sustegnids cun meds da promoziun.

Ultra da las premissas vertentas vegn pretendì en il futur per la concessiun da meds da promoziun ch'ils indrizz vegnian installads en in lieu, nua che vegn cuntanschida ina cifra da lavur annuala che corresponda al stadi da la tecnica. La cifra da lavur annuala dependa fermamain da la media annuala da la temperatura. La media annuala da la temperatura al lieu respectiv vegn influenzada da l'atezza geografica e da la posiziun sco er da las cundiziuns climaticas che resultan da quellas. Il cunfin, a partir dal qual il diever d'ina pompa da chalur sin basa da l'aria e da l'aua po vegnir considerà sco raschunaivel, vegn fixà sin fundament da calculaziuns a 7,3°C. Sche questa valur vegn surpassada, èn pumpas da chalur sin basa da

l'aria e da l'aua vinavant subvenziunablas, resguardond las cundiziuns da promoziun che valan gia oz. Cas cuntrari na duain betg pli vegnir pajads meds da promoziun en l'avegnir.

La media annuala da la temperatura vegn calculada tenor la norma SIA 381/3 e sa basond sin las datas meteorologicas tenor il feigl d'informaziun 2028 SIA (ediziun 2010). Questa moda da calculaziun vegn menziunada explicitamain en l'ordinaziun. Quai è er uschia en autras disposiziuns da la OEG (cf. p.ex. art. 7 al. 2 u art. 13 al. 1 OEG).

Eruir la media annuala exacta da la temperatura en in lieu concret po esser cumbinà cun grondas expensas. Per l'applicaziun pli simpla da la nova disposiziun vegnan perquai enumeradas en l'aggiunta OEG quellas vischnancas che adempleschan – sin fundament da las calculaziuns correspondentas – la media annuala pretendida da la temperatura. Sche meds da promoziun per ina pompa da chalur sin basa da l'aria e da l'aua vegnan dumandads en ina da quellas vischnancas, po l'autorità d'execuziun deliberar la petenta u il petent da prestar in'ulteriura cumprova.

3. Actualisaziuns/adattaziuns redacziunalas

En il rom da questa revisiun parziala da la OEG duain vegnir fatgas differentas actualisaziuns. Quellas pertutgan d'ina vart renviaments antiquads en l'art. 3 OEG a documents da la societad svizra dals inschigners ed architects SIA. Da l'autra vart vegn actualisada la glista da las vischnancas en l'aggiunta 5 OEG, resguardond las fusiuns da vischnancas che han gi lieu en il fratemp.

4. Realisaziun dals puncts da revisiun

4.1. Legislaziun efficazia e regulaziun adattada al stgalim

Las finamiras da la politica d'energia che duain vegnir cuntanschidas ed ils instruments ch'èn necessaris per quai èn vegnids fixads sin il stgalim d'ina lescha en la LEG. La realisaziun tecnic-professionala ha lieu a maun d'ordinaziuns da la regenza (art. 33 LEG; art. 1 OEG). Quest proceder permetta d'ademplir las autas pretensiuns che la legislaziun efficazia fa envers il dretg d'execuziun, da garantir la flexibilitad necessaria sco er da reagir svelt sin ils svilups en la politica d'energia (missiva tar la LEG dals 12 da schaner 2010, carnet nr. 8/2009 – 2010, p. 316 s.). Per promover ils indrizz ed instruments en dumonda è vegnida stgaffida la basa legala en l'art. 20 (e 22) LEG. Las singulas cundiziuns da promoziun èn percurter vegnidas circumscriittas pli detagliadamain en la OEG (art. 40 ss.). Correspudentamain ston er vegnir adattadas parzialmain sco proponì las cundiziuns da promoziun sin il stgalim da l'ordinaziun. La calculaziun concreta da las contribuziuns (en il rom ch'è admess da la lescha) vegn precisada en la disposiziun dal departament respectiva.

4.2. Remartgas davart las singulas disposiziuns

Artitgel 3

En l'artitgel 3 vegnan fatgas differentas adattaziuns resp. actualisaziuns dals renviaments a las normas da la SIA.

Artitgel 40a

Las premissas spezialas che ston vegnir resguardadas en il futur per survegnir contribuziuns per pumpas da chalur sin basa da l'aria e da l'aua vegnan resumadas en in agen artitgel 40a che vegn integrà da nov en la OEG.

L'**alineia 1** da la nova disposiziun explitga che contribuziuns vegnan pajadas en il futur mo, sche la media annuala da la temperatura en il lieu nua che l'indriz vegn construi surpasa 7,3°C. L'installaziun d'ina pompa da chalur sin basa da l'aria e da l'aua è energeticamain raschunaivla mo sur quest cunfin (cf. latiers cifra II.2.2.).

L'**alineia 2** frasa 1 fixescha la procedura, tenor la quala sto vegnir calculada la temperatura annuala da l'alineia 1. Sco en differents auters lieus en la OEG vegni renvià en quest connex explicitamain a las normas respectivas resp. als fecls d'infurmaziun da la SIA. Las vischnancas, per las qualas resulta da las calculaziuns correspondentas da princip ina valur da passa 7,3°C, vegnan inditgadas en l'aggiunta 12 da la OEG. Sch'i vegn fatg ina dumonda per contribuziuns da promoziun per ina pompa da chalur sin basa da l'aria e da l'aua en ina vischnanca che figurescha sin la glista en l'aggiunta 12 sco vischnanca da staziunament adattada, po la petenta u il petent vegnir deliberà da l'obligaziun correspondententa da cumprovar la media annuala da la temperatura (alineia 2 frasa 2). Uschia duai vegnir simplifitgada tant sco pussaivel la procedura per las petentas ed ils petents. La formulaziun da l'alineia 2 frasa 2 en moda facultativa resulta da la circumstanza che las valurs da grondas vischnancas, da las qualas il territori cumpiglia differentas autezzas, n'èn betg dapertut identicas. Èn avant maun dubis, sche la media da la temperatura ch'è necessaria per manar en moda effizienta ina pompa da chalur sin basa da l'aria e da l'aua è dada, sto la petenta u il petent er d'ina vischnanca che figurescha en l'aggiunta 12 inoltrar las calculaziuns e cumprovas correspondentas.

Artitgel 41

En l'**alineia 1** da l'artitgel 41 vegn da nov constatà explicitamain ch'ils mirs externs d'in edifizii che duai vegnir collià cun la corporaziun da chalur na ston betg ademplir las pretensiuns da l'artitgel 40 alineia 4 per survegnir contribuziuns, sch'i vegn installada da nov u extendida ina corporaziun da chalur. Il rinviamet (che vegn mantegnì) a l'artitgel 40 vegn restrenschi correspondentamain.

Las premissas per la prestaziun da stgaur e per la quota minimala da la cuvrada cun energias regenerablas – sco quai ch'ellas eran statuidas fin ussa en l'artitgel 41 alineia 1 – vegnan mantegnidas, ma fixadas da nov en l'**alineia 2**. Ils alineas 2 e 3 vertents (concernent il grad da cuvrada minimala cun energias regenerablas tar corporaziuns da chalur che vegnan furnidas cun chalur persa da stabiliments per arder ruments resp. concernent la calculaziun da la prestaziun da stgaur pretendida) vegnan er mantegnids, però numerads da nov sco **alineas 3 e 4**.

Agiunta 5

En l'aggiunta 5 vegnan resguardadas las fusiuns da vischnancas che han gì lieu en il fratemp.

Agiunta 12

Las vischnancas cun ina media annuala da la temperatura da passa 7,3°C vegnan enumeradas sin ina glista en l'aggiunta 12 (cf. latiers la cifra 2.2. e las explicaziuns tar il nov artitgel 40a qua survat).

III. Consequenzas finanzialas e persunalas

Las adattaziuns proponidas da las cundiziuns da promoziun na vegnan betg a chaschunar expensas finanzialas supplementaras per il chantun e per las vischnancas. Er per il persunal n'èsi betg da far quint cun ulteriuras consequenzas.